

OKVIRNI PROGRAM USPOSABLJANJA MLADEGA RAZISKOVALCA (MR)¹

1. OSNOVNI PODATKI

Ime in priimek mentorja:	Suzana Kraljić	Evidenčna številka mentorja pri ARIS (SICRIS) :	15692
E-naslov mentorja:	suzana.kraljic@um.si	Tel. štev. mentorja:	040 850 717
Ime in priimek vodje raziskovalnega programa:	Vesna Rijavec	Evidenčna številka vodje RP pri ARIS (SICRIS) :	13039
Naziv raziskovalnega programa:	Civilno gospodarsko pravo	Evidenčna številka RP pri ARIS (SICRIS) :	P5-0039
Članica Univerze v Mariboru (RO UM), kjer bo potekalo usposabljanje:	Pravna fakulteta	Evidenčna številka RO UM pri ARIS (SICRIS) :	0552-0592
Oznaka raziskovalnega področja po klasifikaciji ARIS :	5.05 Pravo	Raziskovalno področje po EURAXESS klasifikaciji:	Judicial Sciences

2. OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA IN CILJEV DOKTORSKE RAZISKAVE²

Izhodišče raziskovalne naloge mladega raziskovalca in njena umestitev v raziskovalni program v katerega je vključen mentor, delovna hipoteza, cilji raziskave in predvideni rezultati s poudarkom na izvirnem prispevku k znanosti:

Mladi raziskovalec se bo usposabljal na Katedri za civilno, mednarodno zasebno in primerjalno pravo. Mentorica, redna profesorica dr. Suzana Kraljić, je vključena v raziskovalni program Civilno gospodarsko pravo, ki zajema področje družinskega, dednega prava in civilnega procesnega prava, kar bo tudi predstavljalo osrednje in vrednostno izhodišče raziskovanja mladega raziskovalca. Raziskovanje mladega raziskovalca in njegovo raziskovanje bo usmerjeno v aktualno tematiko, ki odpira mnoga vprašanja v nacionalnem, kakor tudi čezmejnem in mednarodnem kontekstu. Predlog naslova raziskovalne naloge je »Notarske listine v družinskih in dednih zadevah kot instrument dejudicializacije: med avtonomijo volje, javnim interesom in čezmejnem priznanjem«.

¹ Izraz *mladi raziskovalec* je zapisan v moški slovnični obliki in je uporabljen kot nevtralen za ženske in moške.

² Raziskovalni in študijski program usposabljanja morata biti skladna z vsebino raziskovalnega programa, katerega član je mentor.

Predvidena hipoteza raziskovalne naloge mladega raziskovalca bo: »Notarske listine lahko v družinskih in dednih zadevah prispevajo k dejudicializaciji reševanja sporov, vendar morajo biti zato jasno opredeljeneni normativni okvirji, ki temeljijo na zagotavljanju ravnotežja med avtonomijo volje, varstvom javnega interesa in pravno varnostjo v čezmejnih razmerjih«.

Predmet raziskovanja mladega raziskovalca bo zajel de lege lata pravno ureditev v Sloveniji in v ciljno izbranih državah Evropske Unije, kjer je dejudicializacija na področju družinskega (npr. razveza zakonske zveze pred notarjem v Sloveniji, Romuniji, Španiji) in dednega prava (npr. zapuščinski postopek, ki ga vodi notar – npr. na Hrvaškem) že prisotna. Kritično ovrednotenje domače in izbranih tujih pravnih ureditev in prava EU (npr. Bruseljska uredba IIb, Uredba o dedovanju) ter sodne prakse Sodišča Evropske unije in Evropskega sodišča za človekove pravice bo omogočilo celostno analizo obstoječe slovenske ureditve po Družinskem zakoniku in Zakonu o dedovanju ter po vzoru dobrih praks predlaganje konstruktivnih predlogov za nadgradnjo in izboljšanje kakor tudi morebitne uskladitve v slovenskem pravnem redu.

Predlagana raziskovalna vsebina je sistemsko relevantna, saj se slovenska kakor tudi druga nacionalna sodišča soočajo s preobremenjenostjo in je raziskovanje dejudicializacije, pri nas v sklopu notariata in na podlagi izvršljivih notarskih listin, ključno pri ocenjevanju možnosti v luči razbremenitve sodišč kakor tudi v smeri zagotavljanja avtonomije strank. Zadeve s področja družinskega in dednega prava pri tem nosijo konotacijo: i) posebej občutljivih zadev, saj združujejo oziroma prepletajo močni osebni interes aktivnih oseb (npr. strank v postopku) kakor tudi pasivnih (npr. mladoletnih otrok, oseb pod skrbništvom), ki se kaže v luči spoštovanja zasebnosti, zaščite pravice do družinskega življenja, varstva osebnih podatkov, varstva premoženjskih in podjetniških interesov, avtonomije idr.; ii) močnega javnega interesa (npr. sklepanje pogodb med zakoncema; varstvo šibkejši stranke; (ne)dovoljene pogodbe); iii) kakor tudi vidike čezmejnih elementov. Kot že omenjeno, tudi Slovenijo opredeljuje v zadnjih letih pisan imigrantski tok, ki prinaša s seboj raznolikost pravnih ureditev ter kulturno, versko in jezikovno raznolikost in s tem povezane pravne izzive. Mladi raziskovalec bo v svoj raziskovalni opus moral vključiti mednarodne vidike, ki se pojavljajo v teh razmerjih s čezmejnimi elementom.

Mladi raziskovalec se bo vključil v raziskovalne aktivnosti, ki se izvajajo v okviru Katedre za civilno, mednarodno zasebno in primerjalno pravo, Inštituta za civilno, primerjalno in mednarodno zasebno pravo in v okviru programske skupine Civilno gospodarsko pravo. Vključil se bo v nacionalne in evropske raziskovalne projekte, ki obravnavajo teme in vprašanja, povezana z njegovim področjem raziskovanja (npr. 1. februarja 2020 je PF UM začela koordinirati mednarodni EU Just Project: »Fair and Innovative Cross-border Recovery with Out-of-court Enforcement Titles – FAIR-IN-DEBT«, ki obravnava prav predlagano področje raziskovanja mladega raziskovalca). Zaradi primerjalnopravnih vsebin, ki bodo predstavljala ključen del raziskovalne naloge, se bo mladi raziskovalec udeležil tudi usposabljanj v tujini, kjer bo lahko pridobil dodatna znanja (npr. mobilnost v sklopu Erasmus+ programa; PF UM tudi redno omogoča usposabljanja mladim raziskovalcem na referenčnih Max Planck inštitutih).

Predstavitev vsebine raziskovanja: predlagano raziskovalno delo bo preučevalo problematiko in pomen notarskih listin in dejudicializacije na področju družinskega in dednega prava. Notarske listine namreč predstavljajo orodje preventivne pravne varnosti, ki omogoča avtonomno urejanje pravnih razmerij ter zmanjševanje sporov, še posebej v primerih, ko nadomeščajo sodno odločanje. Vendar pa med pravnimi ureditvami notariata, družinskega in dednega prava v državah Evropske unije obstajajo razlike, kar v pravnem prometu ustvarja nejasnosti, ne zagotavlja pravne varnosti in transparentnosti. Zato ni presenetljivo, da je vloga notarskih listin v družinskih in dednih zadevah še precej normativno nedorečena in v praksi še vedno pušča odprta vprašanja. Ne gre pozabiti, da imajo pri tej nedorečenosti in odprtih vprašanjih veliko vlogo glavna načela, kot so meja avtonomije volje strank, varstvo šibkejših in zagotavljanje skladnosti z javnim interesom. Kot omenjeno, dodatno teži k aktualnosti raziskovalne naloge daje še čezmejni element oz. priznanje tujih notarskih listin.

Pomen raziskovalne naloge se tako kaže z: i) normativnega vidika, saj bo prispevala k razjasnitvi in boljšemu razumevanju meja možne in smiselne dejudicializacije v družinskih in dednih zadevah. Še

posebej je treba ovrednotiti meje pravne dopustnosti, ki ne sme ogrozati ustavnih jamstev, javni interes in pravno varnost udeležencev, še posebej tistih s konotacijo šibkosti, npr. otrok, kjer mora biti vedno primarno vodilo načelo otrokovih koristi. Iz širše perspektive bo raziskovalna naloga oziroma doktorska disertacija tudi naslovlila in analizirala razpravo o de lege ferenda transformaciji in vlogi sodišč in notarjev na področju družinskih in dednih zadev in s tem tudi spreminjanju pojma 'sojenje' v sodobnih pravnih sistemih. Nenazadnje je nagli razvoj reproduktivne medicine odprl še dodatna novodobna pravna in etična vprašanja. Gre za odprte dileme in polemike glede pravne varnosti, ki se povezuje s pogodbami, s katerimi se notariji srečujejo za zdaj predvsem v tujini. Gre za vprašanje glede pravne narave in dopustnosti pogodb, ki urejajo ravnanje s shranjenimi zarodki. Te pogodbe odpirajo kompleksna vprašanja in razmerja – tako na področju družinskega kakor tudi dednega prava, in sicer konkretno vprašanje glede razmerja med avtonomijo pogodbenih strank, varstvom dostojanstva in pravic bodočega otroka ter varovanjem javnega interesa. Z analizo tovrstnih pogodb se bo raziskala presoja, v kolikšni meri je mogoče z notarskimi listinami prispevati k zagotavljanju pravne varnosti pri priznavanju le-teh, še posebej, ker so to ravno razmerja, ki so močno opredeljena s prisotnostjo mednarodnega oziroma čezmejnega elementa. Zato je načrtovan prispevek raziskovalne naloge k pravni varnosti, saj bo podal sistematično analizo vloge notarskih listin kot instrumenta dejudicializacije v družinskih in dednih zadevah kakor tudi kritično oceno pravne ureditve Slovenije in izbranih držav ter prava Evropske unije glede pristopov k priznavanju in učinkovanju notarskih listin v čezmejnih zadevah. Namen, ki se ga želi doseči z raziskovalno nalogo je, da se bodo njeni rezultati lahko uporabili pri de lege ferenda zakonodajnih reformah (npr. Družinskega zakonika, Zakon o dedovanju, Zakona o notariatu, Zakona o nepravdnem postopku idr.). Ugotovitve bodo doprinesle tudi k oblikovanju sodobne in z drugimi pravnimi redi usklajene notarske in sodne prakse. Ker je eden od ključnih segmentov raziskovanja v nalogi čezmejni vidik, bo doprinos presegel slovenski pravni prostor, saj bodo rezultati uporabni tudi pri razlagi in uporabi pravil o priznavanju notarskih listin v primerih s čezmejnim elementom. Še posebej, ker se bodo v raziskovalni nalogi razvijala merila za presojo dopustnosti dejudicializacije z vidika varstva šibkejših udeležencev in varstva javnega reda. Nenazadnje bo poseben poudarek dan tudi vlogi umetne inteligence v tovrstnih razmerjih, saj je naše poklicno (torej delo sodišč in notarjev), kakor tudi zasebno življenje močno prežeto z vplivom umetne inteligence.

3. ŠTUDIJSKI PROGRAM

Predvideni študijski program podiplomskega študija v katerega se bo mladi raziskovalec vpisal v študijskem letu 2026/2027:

Doktorski študijski program 3. stopnje Pravo

4. OPIS DEL IN NALOG

Mladi raziskovalec bo vključen v raziskovalni program P5-0039 in s tem tudi v raziskave in projekte (npr. FAIR-IN-DEBT), povezane in izhajajoče iz zgoraj opisanega problemskega področja. Mladi raziskovalec bo deležen motivacije za pripravo doktorske disertacije na področju družinskega in dednega prava ter za pripravo znanstvenih prispevkov za slovenske in mednarodne pravne revije, kar spada tudi med obveznosti doktorskega študija. Prav tako bo deležen spodbud za vključitev v

usposabljanja v tujini, ki bodo namenjena pridobitvi novih znanj in nadgradnji obstoječih. Mlademu raziskovalcu se bo prav tako omogočila udeležba na domačih in mednarodnih konferencah kakor tudi doktorskih šolah, kjer bo prav tako lahko širil in nadgrajeval svoje znanje in raziskovanje, z namene in potrebe raziskovalne naloge in doktorskega študija.

Prvo leto bo mladi raziskovalec opravil študijske obveznosti iz predmetov Pravna metodologija ter Pravo, etika in nomotehnika, ki sta osnova za uporabo metod pravnih znanosti pri njegovem raziskovanju. Prav tako bo opravil obveznosti pri predmetih »Individualno delo I in II« (IRD). Pri IRD I bo raziskovalec pripravil seminarsko nalogo po dogovoru z mentorico. Poudarek bo na metodologiji raziskovanja in spoznavanju temeljnih metodoloških pristopov. IRD 1 je namenjen samostojnemu odkrivanju in prepoznavanju relevantnih metod pravnega raziskovanja s samostojnim študijem temeljnih razprav, predstavljenih na predavanjih. Raziskovalec bo svoje preučevanje usmeril na področje svoje raziskovalne hipoteze, ki povezuje družinsko, dedno, notarsko in mednarodno zasebno pravo z dodatkom vidika čezmejnega priznanja. V sklopu IRD II se bo mladi raziskovalec vključeval v projekte in raziskave vezane na hipotezo. Pri tem bo ključno vodenje in nadzor mentorja, ki bo mladega raziskovalca usmerjal v skladu s svojo znanstvenostjo, izkušnjami in znanjem. Raziskovalec se bo podrobneje seznanil z načinom izdelave doktorske disertacije, preučil bo znanstveno literaturo in relevantno domačo sodno prakso in sodno prakso SEU in ESČP ter oblikoval prvi delovni osnutek dispozicije doktorske disertacije. Mladi raziskovalec bo opravil zagovor IRD II pred komisijo (ti. prvi doktorski seminar). Nenazadnje se bo v sklopu učne enote »Prenosljiva znanja 1« udeleževal delavnic v povezavi z njegovim raziskovalnim delom (denimo delavnice o orodjih za citiranje, orodjih za iskanje znanstvenih virov, mejah dovoljenosti uporabe UI idr.).

Drugo leto bo mladi raziskovalec opravil učne obveznosti iz dveh izbirnih predmetov, ki vsebinsko podpirajo njegovo delovno oziroma raziskovalno hipotezo (predvidoma bodo to predmeta: Mednarodno varstvo otrokovih pravic ter Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah). V okviru IRD III bo raziskovalec pričel z delom na doktorski disertaciji. Poudarek bo na metodologiji in izvedbi doktrinarne in empiričnega raziskovalnega dela. Pod vodstvom mentorice bo izbral in selekcioniral relevantno gradivo v povezavi s temo doktorske disertacije. V okviru IRD IV bo raziskovalec nadaljeval z raziskovalnim delom, kjer bo poudarek dan pravnim ureditvam izbranih držav in relevantnim mednarodnopravnim vidikom. Svoje ugotovitve bo zapisal v IRD IV in jih zagovarjal pred komisijo v sklopu drugega doktorskega seminarja. Mladi raziskovalec bo nadaljeval tudi z raziskovalnim delom: opravil bo raziskovalno-metodološka dela, potrebna za raziskovalno nalogo in oblikoval končni kocept doktorske disertacije. Opravljal bo tudi nadaljnja usposabljanja s področja pravnega raziskovanja in raziskovalne naloge ter opravil obveznosti v sklopu Prenosljivih znanj 2 in Raziskovalnega seminarja. Mladega raziskovalca se bo spodbujalo k udeležbi na doktorskih šolah, mednarodnih konferencah in drugi oblikah usposabljanja. Svoja dognanja bo pod nadzorom in vodenjem mentorja objavljav v znanstvenih monografijah in znanstvenih revijah.

V tretjem letu bo mladi raziskovalec v okviru pripravil IRD V in ID 6, v katerima bo objavil izsledke znanstveno raziskovalnega dela v povezavi z doktorsko disertacijo v skladu z Merili Univerze v Mariboru glede zahtevane znanstvene aktivnosti za pridobitev doktorata znanosti. Nadaljevalo se bo tudi raziskovalno delo na disertaciji. V tretjem letu bo raziskovalno delo usmerjeno v primerjalnopravne analize in ugotavljanje slovenskih prednosti in slabosti glede hipoteze raziskovalne naloge. Opravil bo tudi izbirni predmet, predvidoma Notarsko pravo, ki bo mlademu raziskovalcu omogočilo razumevanje pomembnega pravnega področja, relevantnega za njegovo doktorsko disertacijo.

V četrtem letu bo mladi raziskovalec nadaljeval z raziskovalnimi aktivnostmi ter opravil tudi IRD VII, kjer bo že nakazal svoja dognanja. V osmem semestru je predviden zaključek, oddaja in zagovor doktorske disertacije.

5. ZAHTEVANA STOPNJA IZOBRAZBE

Magister/-ica prava

6. ZAHTEVANA SMER IZOBRAZBE

Pravo

7. KLASIUS SRV

Sedma raven: Visokošolsko izobraževanje druge stopnje in podobno izobraževanje/visokošolska izobrazba druge stopnje in podobna izobrazba

8. KLASIUS P

Klasius P-16: 0421

9. ZAHTEVANA ZNANJA

Magisterij prava s posebnim zanimanjem za družinsko in dedno pravo

10. ZAHTEVANI POSEBNI POGOJI

B2 raven angleškega jezika, prednost je tudi znanje drugih jezikov

11. ZAHTEVANI JEZIKI

B2 raven angleškega jezika, prednost je tudi znanje drugih jezikov

12. ZAHTEVANE DELOVNE IZKUŠNJE

Delovne izkušnje niso zahtevane

13. PREDVIDENO PODOKTORSKO USPOSABLJANJE

Kasnejša odločitev Pravne fakultete

Podpis mentorja:

Suzana
Kraljić

Digitalno podpisal
Suzana Kraljić
Datum: 2026.02.06
11:27:34 +01'00'

Podpis vodje raziskovalnega programa:

Vesna
Rijavec

Digitalno podpisal Vesna Rijavec
Datum: 2026.02.06 12:40:43
+01'00'

Ime in priimek dekana oz.
pooblaščne osebe³:

Prof. dr. Tomaž Keresteš

Podpis dekana oz. pooblaščne osebe:

TOMAŽ
KERESTEŠ

Digitally signed by TOMAŽ KERESTEŠ
DN: C=SI, S=Slovenija, O=UM +
OID.2.5.4.97=VATSI-71674705, G=TOMAŽ +
SN=KERESTEŠ + SERIALNUMBER=2521050116015 +
CN=TOMAŽ KERESTEŠ
Reason: I am approving this document with my legally
binding signature
Location: Maribor
Date: 2026-02-06 21:32:07

Kraj in datum:

Maribor

5. 02. 2026

Žig:

³ Program usposabljanja podpiše dekan članice, na kateri bo potekalo usposabljanje MR.